

J. Campbell: Mnichovská komedie a střípky z Egypta

- CZ24 News | 22. února 2023

K lehčímu pochopení třídní komedie zvané MSC - česky Mnichovská bezpečnostní konference, která se hrála v Mnichově (od 17. do 19. února), ke které se vrátím pouze několika pohledy z venku, a než napíši komentář k plánovanému poslání ruského prezidenta Putina (21. února), nabízím dnes čtenářům doplnění ne karnevalovým příběhem. V něm hlavní roli hraje sovětský vědec a jeho učitel na jedné ze scén v prostředí s funkcí reference, které spoluformuje již počatou budoucnost, o které mnozí více spekulují, než ví: Egypt a egyptologie.

Mnichovská bezpečnostní konference

Komedii MSC sledovalo (dle oficiální informace v předvečer konference) přibližně 40 hlav států, 1 000 novinářů, 5 000 policistů. V podstatě lze tvrdit, že víkendová hra představuje hledání starých a nových přátel Západu. Proč? Ruská speciální vojenská operace na Ukrajině totiž otrásla základy mezinárodní politiky tak silně a překvapivě, že Západ zapomněl používat slovo mír jako cíl společného osudu a soužití různých kultur, hodnot a civilizací, zavrhl diplomacii jako komunikační prostředek k ukončení válek a dosažení míru, a ignoruje skutečnost, že doba kontinentálních a mořských impérií nenávratně skončila.

Tato skutečnost není k smíchu, k jásání a tanci, které charakterizují karnevalovou dobu, ve které se konalo MSC i proto, že se ve skutečnosti nepodařilo organizátorům provést konferenci bez Ruska. To mj. nebylo ani pozváno a předem oznámilo, že případné pozvání nepřijme. Předpokládám, že západní politické a vojenské elity neznají, včetně českého prezidenta in spe Pavla, co řekl svého času Karel IV. český král a císař římský (1316 - 1378):

Kdožpak budete kralovat po mně, ozdobeni korunou královskou, pomněte, že i já jsem kraloval před vámi a že jsem obrácen v prach a v hlínu červů. Podobně i vy upadnete v nic, přecházejíce jako stín a jako květ polní. Co je platná urozenost aneb hojnost věcí, není-li přidáno čisté svědomí s pravou vírou.

I proto a kvůli deficitu čistého svědomí se očekávalo, že evropské hlavy států a vlád se zúčastní přednášek a diskusí v hotelu Bayerischer Hof, stejně jako bezpečnostní experti a novináři z mnohých států světa si počkají na vystoupení hvězd: americké viceprezidentky Kamaly Harrisové, amerického ministra zahraničí Antony Blinkena, čínského delegáta, bývalého ministra zahraničí Wang Yi a samozřejmě i na výsledky některých bilaterálních setkání. V nich se potvrzuje Murphyho zákon: *Nic nevypadá z blízka tak hezky, jak to vypadalo z dálky.* A ale i slova francouzského básníka a autora bajek Jean De La Fontaine (1621 - 1695): *Na světě běhá mnoho lidí, pro něž je šita tato věc: na dálku velikán, však zblízka pitomec.*

Jestliže v minulosti byla bezpečnostní konference místem, kde spolu soupeřící nebo nepřátelské mocnosti hovořily nebo dokonce dosahovaly dohod, to ta právě ukončená dokázala, že na MSC nebyl žádný prostor pro dialog s Moskvou nebo Teheránem. Ačkoli mnoho z ohlášených bodů konference výslovně nezmiňovalo *Ukrajinu*, velká část konference se točila kolem ní, války, jaderného odstrašování a hybridní (ne blíže specifikované) hrozby.

Zastřešující otázkou konference byla restrukturalizace globálního, ale především evropského bezpečnostního řádu pod vedením aliance NATO s kandidátskými zeměmi Švédskem a Finskem a s

tím spojené otázky: Kdo je pevně na straně Západu a Ukrajiny – a kdo není? Jakou roli může a chce Británie hrát v budoucí evropské bezpečnostní architektuře po brexitu a politických turbulencích se třemi premiéry během jednoho roku? Proč je nutné věnovat zvláštní pozornost zástupcům z Afriky, Asie a Jižní Ameriky?

Odpovědi jsou pro vědouce lehké, pro méně informované připomínám, že na takzvaném globálním Jihu ruská speciální vojenská operace na Ukrajině také přeorganizovala mezinárodní vztahy. Rusko se snaží zvýšit svůj vliv, zejména v Africe, Západ vzpomíná na polozapomenuté přátele a spojence v Latinské Americe a na ulicích Mnichova se o 10 tisíc demonstrantů staralo více než 5 tisíc policistů. Uvedené a jiná dění ve světě formulovaly tak základní otázky konference, které určily obsah rozhovorů, o nichž politicky korektní média mlčí.

Například, že před setkáním Anthony Blinkena a Wang Yi, čínský diplomat obvinil USA z *pomlouvačné kampaně* proti jeho zemi a oznámil *mirovou iniciativu* ČLR v ukrajinském konfliktu. Harrisová na to v o čtvrt hodiny zpožděném projevu odpověděla: *Loni jsem stála na tomto pódiu a varovala, že ruská invaze na Ukrajinu je na spadnutí. Zdůraznila, že obavy z rychlé porážky Ukrajiny a rozpadu NATO se ukázaly jako neopodstatněné: Kyjev je stále ukrajinský, Rusko je oslabené a transatlantická aliance silnější než kdy jindy.* Obvinila Rusko ze spáchání zločinů proti lidskosti: *Zkoumali jsme důkazy, známe právní normy a není pochyb o tom, že se jedná o zločiny proti lidskosti.*

Mezitím Bidenovi sufléři kovali plány podle Alkmaióna z Krotónu – *Špatný přítel je jako stín. Za slunečného počasí se ho nezbavíš, ale když se zamračí, nenajdeš ho.* Dali přednost Kyjevu a úternímu projevu ve Varšavě, ve kterém se bude obracet k Rusům, který ale nebude moci konkurovat formou, obsahem a fakty uvedenými v projevu Putina na prahu výročí ruské speciální vojenské operace na Ukrajině. V tomto kontextu připomínám tři skutečnosti:

1) Biden cestuje podruhé do Polska a ne do Německa. 2) Ohlášená cesta kancléře Scholze do Washingtonu na začátku března je prezentována jako důkaz dobrých bilaterálních vztahů!? 3) Harrisová vedla vysoce postavenou americkou delegaci. Nikdy předtím se MSC nezúčastnilo více poslanců a senátorů než v roce 2023. Kromě Harrisové se šéfové demokratů a republikánů v americkém Senátu Chuck Schumer a Mitch McConnell setkali s kancléřem Scholzem (SPD) – což je známka nadstranickosti, která se ve Washingtonu stala vzácností.

Zvláštní pozornost si zaslouží mj. trojstranné, devadesáti minutové setkání Anthony Blinkena (1962), prezidenta Ázerbájdžánu, od roku 1918 do 1920 prvního demokratického státu v muslimském světě, Ilhama Alijeva (1961) a premiéra Arménie Nikol Pašinjana (1975). Proč?

1) V minulosti, když USA organizovaly podobná setkání na různých úrovních, označovaly svůj úkol jako *zprostředkování*. Tentokrát v komentáři ministerstva zahraničí k výsledkům schůzky žádná taková definice není. 2) V předvečer MSC náměstek ruského ministra zahraničí Sergej Rjabkov na tiskové konferenci uvedl, že Moskva je připravena uspořádat nové třístranné setkání na úrovni ministrů zahraničí s Ázerbájdžánem a Arménií, *aby se v rámci stávajících dohod dále posunula směrem ke stabilizaci.* Jeví se mi, že pátá kolonie v MZV RF zaspala a proto vlak s událostmi musela dohánět upřesněním mluvčí Maria Zacharovová: *Je třeba odklonit se od zmrazení vyjednávacího procesu obnovením práce na všech normalizačních cestách, včetně odblokování dopravních komunikací, delimitace hranic, uzavření mírové smlouvy a kontaktů s občanskou společností.* 3) Kromě toho 15. února 2023 Pašinjan na zasedání vlády sdělil, že Jerevan předal Baku svůj návrh *holistické smlouvy s arménskými návrhy*, který je Arménie připravena podepsat *co nejdříve*. Pašinjanův *akční vzorec* tak získává logiku postupných opatření: nejprve je podepsána mírová dohoda s Ázerbájdžánem a její parametry se týkají vymezení hranic a odblokování dopravních komunikací na bilaterální bázi. Tím se zcela anuluje trojstranná dohoda mezi Ruskem,

Ázerbájdžánem a Arménií z 9. listopadu 2020, která zastavila druhou karabašskou válku, a všechny následné mírové dohody. Moskva by se do tohoto procesu mohla zapojit, ale už ne jako prostředník, nýbrž jako konzultant poskytující geografické mapy a něco dalšího. 4) Kromě toho se ministři zahraničí členských států EU dohodli na vyslání dlouhodobé monitorovací mise do Arménie na hranici s Ázerbájdžánem. To v regionu vytvoří složitou nepřehlednou situaci. Nepochybuji, žeo tomto aspektu Alijev a Pašinjan na setkání s Blinkenem diskutovali. Proč nepochybuji?

Alijev totiž označil dialog za *konstruktivní* a prohlásil, že je mu blízký přístup Washingtonu a Bruselu. Ten rozdělí proces jednání na dvě samostatné linie: jednání mezi Arménií a Ázerbájdžánem a navázání kontaktů mezi Ázerbájdžánem a arménským obyvatelstvem Karabachu. Kromě toho ve svém vystoupení na panelové diskusi Alijev a Pašinjan fakticky ignorovali mírové úsilí Moskvy. Arménský ministr zahraničí Ararat Mirzojan, který předtím navštívil Turecko, na setkání s tureckým ministrem zahraničí Mevlütem Cavusogluem řešil – podle tureckých médií, včetně Hürriyet, konkrétní otázky *urychlení přípravy infrastruktury pro otevření pozemní komunikace mezi oběma zeměmi* .

Proto předpokládám, že se připravuje vrcholná schůzka Erdogana s Pašinjanem a obnovení diplomatických vztahů mezi oběma zeměmi bez propojení vztahů mezi Baku a Jerevanem. Kromě uvedeného Turecko se mi jeví přesvědčeno, že ze všech existujících složitých zahraničněpolitických problémů na Západě a Blízkém východě může učinit průlom pouze arménským směrem. Ten nejen změní geopolitickou situaci na jižním Kavkaze, ale může také Ankaře otevřít cestu do Evropy a potvrdit, že nejnovější geopolitické intriky nejenom na jižním Kavkaze jsou postaveny na určitých nuancích, které nejsou veřejně vyslovovány a v politických korektních médiích diskutovány, a že – *Čím temnější je Stín, tím větší potenciál Světla v sobě skrývá*. Dynamika vývoje událostí v regionu je totiž taková, že nelze nic vyloučit a téměř všichni účastníci zakavkazské geopolitické záhady musí mít záložní strategii.

Obecně lze říci, že Washington, Jerevan, Ankara a Baku spěchají, protože se obávají vzniku ruského projektu v regionu po ukončení ukrajinské krize. Nikdo by ale neměl zapomínat, že navzdory snaze Arménie a Ázerbájdžánu řešit problémy za zády Ruska, oba státy budou nuceny obnovit mírové rozhovory za účasti Ruska. Proč?

Již proto, že nikdo nemůže vyloučit, že jedna z konfliktních stran nevyužije v diplomacii s Američany možnost politicky zkompromitovat pozici druhé strany. Protože na cestě k podpisu mírové dohody s Ázerbájdžánem se vždy objevují problémy a Ázerbájdžán zatím nedokázal proměnit své vítězství v karabašské válce v udržitelnou mírovou dohodu. A Moskva má stále argumenty pro pokračování *zakavkazské hry* s řadou hráčů, o kterých se v české kotlině raději mlčí. Takže se máme ještě na co těšit. To i proto, že monitorovací mise EU míru na Kavkaze i doma nic nepřinese, podobně jako komedie MSC s minimálními potlesky, hlasitými výzvami zbrojit a Borrelovým označením EU armádou Ukrajiny a Ukrajinu členem evropské rodiny. Tato rodina mj. transformovala MSC do skupinové terapie, naivní solidarity s Kyjevem, hlásnou troubu na cestě k válce a nebyla schopna dohodnout se ani na tribunálu proti Rusku, na hranicích Ukrajiny a konfiskaci ruských aktiv na Západě. Souhlasu netřeba.

...

Egypt a egyptologie v kontextu MSC

Ve světové egyptologii se již dávno zformovalo, že se vědci nejčastěji opírají a odkazují na práce kolegů ze svých zemí. Například Francouzi považují svou národní egyptologickou školu za nejlepší na světě; totéž platí pro Američany, Brity a Němce, kteří původně stáli u počátků světové klasické egyptologie.

I když byl Český egyptologický ústav založen v roce 1958, historie české egyptologie sahá až do 19. století. Za prvního českého egyptologa je považován Jan (Giovanni) Kminek-Szedlo. První kroky české egyptologie 20. století jsou spojeny s Františkem Lexou, Jaroslavem Černým a Univerzitou Karlovou. Druhá polovina 20. století je spojena zejména se Zbyňkem Žábou, Františkem Váhalou, Miroslavem Vernerem a koncesí na lokalitu v Abúsíru. Začátek 21. století je spojen s objevem hrobky soudce Intiho a výzkumem Padihorovy šachtové hrobky. Bylo provedeno satelitní snímkování pyramidových polí v Abúsíru a Sakkáře (poprvé na světě). Rok 2003 je spojen s prvními výzkumy v Západní poušti a lokalitě Bír Šoviš – *Policajtova studna*.

Dnes, kdy začínám pracovat na příspěvku, před 90 lety, 18. února 1933, se narodil možná nejznámější světový egyptolog Oleg Berlev, významný sovětský a ruský egyptolog a autor mnoha vědeckých objevů. Ve svém krátkém, ale složitém životě si toho vytrpěl hodně: mladá léta v sirotčinci poté, co byl jeho otec zastřelen během Velkého teroru, pronásledování závistivými sovětskými kolegy vědci a dlouhou a těžkou nemocí. Jaký byl Berlev, člověk a vědec, co udělal pro světovou vědu a proč by si ho a jeho předchůdce měli připomínat nejen odborníci na starověký Egypt, ale i stratégové a politici?

Vladimír Goleniščev byl ve světové vědě dobře známý člověk. Spolu s ním stál Boris Turajev u počátků ruské egyptologie. Po událostech roku 1917 odmítl emigrovat a podle jedné verze zemřel v roce 1920 v Petrohradě hladem, ale zanechal mnoho významných studentů. Pro Berleva, který byl ve světové vědecké komunitě zaznamenán již v roce 1969, kdy rozluštil hieroglyf boha Nemtiho (sokol plující v houfu) jako nmtj, a už jen tento objev by mu navždy zajistil celosvětové uznání, skutečnou pokladnicí vědeckých poznatků byl Perepelkin, člověk s pozoruhodnou erudicí a skvělým předrevolučním vzděláním. Nevím, kolik z nás v Evropě o něm vůbec něco ví.

Berlev pocházel z kozácké rodiny, narodil se 18. února 1933 v Pjatigorsku, na Kavkaze. V roce 1936 byl jeho otec Dmitrij Petrovič, šéf Sojuzvodstroje, zatčen na základě falešného udání, odsouzen k sedmi letům a v roce 1938 zastřelen. Jeho matka Jevdokia Stěpanovna se malého syna zřekla a umístila ho do sirotčince v Pjatigorsku. Tam se Berlev seznámil se svou budoucí ženou Allou Ivanovnou Jelanskou. Ta se později stala slavnou koptoložkou. S ní strávil zbytek života. Podobný osud měl i Perepelkin. V roce 1937 byl jeho mladší bratr, nadějný astronom Jevgenij, zatčen ve vykonstruovaném případě Pulkovo, odsouzen k pěti letům a poté zastřelen. Poté se Perepelkin podobně jako Berlev uzavřel do sebe a do svého vnitřního světa pustil jen málo lidí. Domnívám se, že zkušenost s těžkými životními tragédiemi udělala z obou velké vědce. Oba – učitel i žák – se pak stávali oběťmi šikan, podobným těm dnešním. Od koho?

Ze strany sovětské vědecké byrokracie a jednotlivých netalentovaných, ale závistivých kolegů. V letech stagnace panovala v sovětské egyptologii (vlastně v celé historické vědě) nezdravě dusná atmosféra. Ideologický útlak státu se spojoval s nekalými intrikami méně nadaných, ale o to zlovolnějších vědců. Zatímco jedni hledali pravdu, druzí si budovali vědeckou kariéru.

Existoval ještě jeden faktor, který lze považovat za porodní trauma sovětské historické vědy. Když se Stalin ve 30. letech 20. století rozhodl oživit historii jako vědní obor, stal se Pjotr Bergardovič Struve (1870 – 1944), ruský filozof, historik, ekonom a veřejný činitel zakladatelem sovětské orientalistiky, založené na marxistickém přístupu. Jeho teorie, podle níž se společenské vztahy ve starověkém Egyptě redukovaly na boj dvou protichůdných tříd – otrokářů a otroků, si Stalin nějakým způsobem všiml, přijal ji a potvrdil jako kanonickou verzi dějin starověkého světa. A pak už Struve nemohl nic dělat. Stal se rukojmím své vlastní doktríny, kterou nejvyšší moc prohlásila za jedinou správnou. Podobně je tomu i dnes u nás.

Vsuvka: *Do dynastie Struve patří mj. zakladatel Pulkovské observatoře (1839), Friedrich Georg Wilhelm von Struve (1793-1864). Ten mj. jako první také změřil vzdálenost hvězdy Vega a na jeho*

popud byl vytvořen tzv. *Struveho geodetický oblouk*. Ten sloužil k určení přesných rozměrů Země pomocí poledníku. Do dynastie patří také Otto Struve (1897–1963), ukrajinsko-rusko-americký astronom, který proslul příspěvky k hvězdné spektroskopii, k problému rotace hvězd a mezihvězdného plynu. Dynastie Struve nese planetka č. 768 Struveana.

Perepelkin a Berlev marxistickou teorii třídního antagonismu ve starém Egyptě kategoricky odmítli. Přesvědčivě argumentovali, že tamní společnost byla mnohem složitější. V prvním přechodném období mezi starověkým a středověkým královstvím se Egypt ponořil do zmatků a anarchie. Starověké hrobky faraonů byly vyrabovány a zničeny a mnoho lidí zcela ztratilo lidskost. Podobně můžeme vidět nejenom na Ukrajině, ale i v české kotlině a jinde ve světě, kde se sází demokracie s pomocí pokrytectví, vyhrůžek, lží, strachu a někde i krveprolitím.

Je nepopiratelné, že každé dostávání se z chaosu vyžaduje nově definovat představy o životě a smrti a najít novou harmonii ve vztazích mezi lidmi a přírodou. V přechodném období mezi starověkým a středověkým královstvím se v Egyptě rozšířil kult boha Osirise. Ten byl zákeřně zavražděn svým bratrem Setem. Právě to vysvětluje vládu šílenství. Není náhodou, že mýtus o Osirisovi a Setovi je podobný biblickému příběhu o Ábelovi a Kainovi. Co vyplývá z příběhu?

Každý by se měl k sobě chovat tak, jak by chtěl, aby se chovali k němu samotnému. Postupně takováto vysoká etika, podle níž posmrtný život člověka v Osiridově říši závisel výhradně na jeho chování na zemi, ovládla světonázor staroegyptské společnosti. Právě tato myšlenka je jádrem textů o sarkofágu a Knihy mrtvých. Vědoci slyší zvonit křesťanskou etiku. Proč?

Křesťanství totiž si z náboženství starého Egypta vypůjčilo nejen mnoho vnějších prvků mystických rituálů, ale také nemálo morálních a etických ideálů. Každý Egyptan, bez ohledu na své společenské postavení, se celý život připravoval na odchod do nejlepšího ze světů, snažil se o soužití v harmonii s ostatními lidmi a ctil přírodu. Ani náznak něčeho podobného není možné zjistit v MSC, u referentů a v politicky korektních médiích Západu.

Berlev ve své práci použil materiály ze starověké říše, aby dokázal spolehlivost svědectví starověkého historika Diodora Sicilského o tom, že ve starém Egyptě panovala *představa rovnosti všech lidí před božským světem*. Když člověk zemřel, všichni jeho příbuzní a všichni lidé, kteří ho znali, přišli do jeho domu a upřímně se o něm a jeho činech vyjádřili. Tato tradice, která v Egyptě přetrvala až do helénistické éry, ukazuje, že pro občany bylo důležité, aby byli v očích společnosti považováni, když ne za spravedlivé, tak alespoň za hodné. Skutečně chtěli vědět, jak na ně bude svět vzpomínat. Nabízí se otázka: Jak je tomu dnes ve světě politiků a válečníků, kteří ignorují potřeby vlastního národa, zabezpečující důstojnost, neznají nebo si neuvědomují obsah v první části příspěvku citátu českého krále a císaře římského, Karla IV: *Kdožpak budete kralovat po mně, ozdobeni korunou královskou, pomněte, že i já jsem kraloval před vámi a že jsem obrácen v prach a v hlínu červů. Podobně i vy upadnete v nic, přecházejíce jako stín a jako květ polní. Co je platná urozenost aneb hojnost věcí, není-li přidáno čisté svědomí s pravou vírou.*

Obsah citátu platí i pro zavedení prvního kalendáře, zřejmě Berlevova nejdůležitějšího objevu, jehož význam světová věda dosud nedocenila. Berlevova zásluha je ale i v tom, že uvedl do vědeckého oběhu fragment textu starořímského spisovatele Claudia Elyana, který se vrací k jeho *pestrým příběhům*. Tento text byl samozřejmě znám již dříve a významný německý egyptolog Hermann Kees spekuloval, že má něco společného se starým Egyptem. Byl to však Berlev, kdo dokázal, že král Senou (Seniyi) zmiňovaný v pestrých příbězích je *faraon Džoser a knězem Yahim* je míněn králův hlavní rádce a architekt jeho pyramidy *Imhotep*. Nabízí se otázka: V čem a jaký je pro nás, moderní lidi, konkrétní význam tohoto vědeckého objevu?

Džoser (asi 2667–2648 př.n.l.) byl pokládán za velice moudrého a zbožného vládce. Jeho vláda se

zasloužila o rozkvět Egypta, jak na poli obchodního styku, tak také o využití nerostného bohatství. Postavil svou hrobku – pyramidu v oblasti Sakarra. Nebyla to náhoda. Proč? Poblíž Sakarry se totiž nalézaly vápencové lomy, které byly nutné pro stavbu pyramidy. Ta je stará 4500 let. Její stavitel se jmenoval Imhotep, vezír a vynálezce kamenné architektury. V pozdější době byl Imhotep považován za syna boha Ptaha (Bůh řemesel). Srovnání s dnešními vládci indikuje, kam míříme a co nás čeká, co nás nemine: úpadek a při troše štěstí potřeba nově definovat představy o životě a smrti a najít harmonii ve vztazích mezi lidmi a přírodou.

Berlev dokázal, že v roce 2767 př. n. l., v osmnáctém roce vlády faraona Džosera, Egypťané dali lidstvu významný vynález: rok skládající se z 365 dnů. Rok není možné vypočítat podle ročních období, ani podle pohybu Měsíce. Proto jej založili na období mezi dvěma heliakickými východy měsíce. Rituály spojené s pečlivým pozorováním Síria, zavedené za Džosera, vedly nejen k vytvoření prvního známého kalendáře, ale také k rychlému rozvoji astronomických a astrologických znalostí ve starém Egyptě. Sírius se používal k určování času nilských záplav a k předpovídání událostí nadcházejícího roku. Ve staroegyptském vnímání mohl Sírius nejen zachraňovat, ale také trestat, takže mu muselo být neustále dopřáváno. Pro doplnění se zmiňuji, že Síria je (představuje) přesně 365 dní. Proč se zmiňuji o Berlevovi, jeho složitých vztazích s vědeckou komunitou, Egyptu a Džoserovi?

Berlev odmítal marxistické teorie třídního antagonismu ve starém Egyptě a byl vystaven banální závisti ze strany podlých kolegů, kteří si v hloubi duše dobře uvědomovali, že ve srovnání s jeho skutečným talentem nejsou ničím. Vědci jsou koneckonců také lidé. Proto téměř všechny konflikty a hádky motivované osobními ambicemi jsou často spojeny s hádkami podle stranické, politicky korektní linie. Jsou doprovázeny tradičně napjatými vztahy mezi soupeřícími (vědeckými) školami. I dnes se objevují nové, ba dokonce pokračují staro-známé potíže spojené s nekonečnou reorganizací a optimalizací výzkumných institucí, projektovým financováním s notoricky známou korupcí, scientometrií a nesmyslným vykazováním KPI (klíčové ukazatele výkonnosti). Skutečná věda je hledáním nových poznatků na základě vědění. Současná módní honba za KPI s ní nemá nic společného. Mnichovská bezpečnostní konference bez Ruska neměla nic společného s hledáním míru, podobně jako život, kterému neumíme dávat smysl, není životem, ale přežíváním v nejistotě a ve strachu. *Kdo z dálky se dívá, jasně vidí. Ke každé věci je nutné mít odstup* (Konfucius). Souhlasu netřeba.

AUTOR: Jan Campbell

[ZDROJ](#)